

20.10.2015

**MUISTIO VALTIOVARAINVALIOKUNNAN HALLINTO- JA TURVALLISUUS-
JAOSTOLLE**

Aihe: : HE 30/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016 /Puolustusteollisuus

Kotimaisen puolustusteollisuuden tila syksyllä 2015

Puolustusteollisuuden PKT-yritykset ovat ajautuneet ahdinkoon pienentyneiden puolustusmateriaalihankintojen seurauksena. PUTU-lain voimaantulon jälkeen suurissa kansainvälisissä materiaalihankinnoissa kotimaisen teollisuuden osuus on pienentynyt ja osissa poistunut kokonaan. Kansainväliset yritykset ottavat hankkeisiin mukaan mieluummin omat kansalliset alihankkijansa, mutta eivät suomalaisia yrityksiä.

Huoltovarmuus ei ole näkynyt lupauksista huolimatta puolustusvoimien uusissa hankkeissa vaatimuksina, jota kautta varmistettaisiin kotimainen osaaminen, sotilaallinen kriisinsietokyky ja elinkaarenaikainen ylläpitokyky kaikissa olosuhteissa.

Kotimaisen puolustusteollisuuden kannalta erityisen kriittisiä isoja tulevaisuuden hankkeita ovat Laivue 2020 ja F-18 korvaajahanke, joissa lähivuosina merkittäväillä T&K-panostuksilla pitäisi varmistaa kotimaisen teollisuuden kyky ylläpitää uusia suorituskykyjä myös poikkeustilanteissa.

Puolustusmateriaalibudjetti 2016

Positiivista on, että parlamentaarisen työryhmän raportissa puolustusmateriaalihankinnoille esitetty tilausvaltuuden kasvatus on huomioitu budjetissa, vaikka valtion yleinen taloustilanne on erittäin haastava. Tosin esitys ei palauta määrä-rahoja edes puolustusvoimauudistusta edeltävälle tasolle. Esitetty tilausvaltuus on yhteensä 314 M€, mutta vuoden 2016 osuus siitä on vain 37 M€. Tämä on entisestään heikentämässä kotimaisen puolustusteollisuuden asemaa ja sitä kautta myös vaarantamassa kansallista huoltovarmuuttamme ja kriisinsieto-kykyämme.

Varautuminen kyber-puolustuskyvyn kehittämiseen on erinomainen suunta, mutta toisaalta kansallisen kyberstrategian toimenpideohjelman uskottavuus on silti talousarviossa kyseenalaistettu. Suomen kyberturvallisuusstrategian jalkautus tulisi turvata määrätietoisella organisoitumisella, selkeällä omistajuudella, kumppanoitumalla suomalaisen osaavan teollisuuden kanssa ja osoittamalla riittävät taloudelliset resurssit digitaalisten uhkien kääntämiseksi mahdollisuuksiksi.

Siirtomäärärahakauden pidentäminen 5 vuoteen (ennen 3 vuotta) on hyvä ja käytännön osoittama oikeampi aikajakso hankkeiden hallinnassa.

20.10.2015

Erityistä huolta kasvattaa kaikkia hallinnonaloja koskeva toimintamenojen säästövelvoite, joka koskettaa myös puolustusvoimia tulevina vuosina. Hankintamäärärahoja siirretäisiin toimintamenojen kattamiseen 50M€/2016 ja 78M€/2017 alkaen. Suuntaus on kotimaisen puolustusteollisuuden tulevaisuuden kannalta erittäin vahingollista ja tulee tarkoittamaan lomautuksia / toimintojen supistamista. Mikäli suunnitelma toteutettaisiin kerrotulla tavalla, niin puolustusmateriaalihankintoihin käytettävä osuus supistuisi merkittävästi jo vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna.

Aktiivisia toimenpiteitä tarvitaan näinä niukkoina aikoina

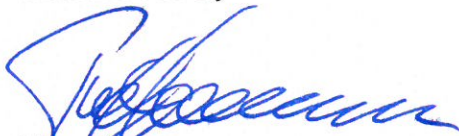
Kotimaisen puolustusteollisuuden elinmahdollisuudet tulee turvata kansallisen huoltovarmuuden varmistamiseksi. Keskeisten kansallisen turvallisuusetujen suojaaminen myös hankinnoilla on mahdollista, mutta perustetta täytyy myös uskaltaa ja osata käyttää. Näin tekevät mm. suuret eurooppalaiset tuottajamaat (Ranska, Saksa, Iso-Britannia, Italia ja Espanja) sekä esimerkiksi Tanska ja Puola. Miksi Suomi ei toimisi myös näin vallitsevassa varsin epävakaaassa turvallisuustilanteessa?

Puolustusvoimien koulutuksen kehittäminen soveltuvien osin kustannustehokkaaksi simulaatiopohjaiseksi itseopiskeluksi tulisi olla päämääränä, jossa suomalaisen kumppanuusosaamisen rooli tulisi olla huomattavasti tärkeämpi.

Niukkojen hankintavaltuuksien aikana, tiukassa valtion taloustilanteessa ja Suomen haasteellisessa geopoliittisessa asemassa tulisi hankinnat suunnata maksimaalisesti kotimaahan. Näin voimme turvata huoltovarmuuden, tukea yritystoimintaa, hyödyntää korkeatasoista suomalaista osaamista ja luoda/varmistaa suomalaisille työpaikkoja.

Tampereella 20.10.2015

Insta DefSec Oy

Timo Hammar
varatoimitusjohtaja